

VZPOMÍNKA NA PONÍŽENÉHO VRCHAŘE - Stanislav Švec 1984

V srpnu před třiceti sedmi lety, 23. 8. 1984, zemřel Stanislav Švec. Největší či snad jediná osobnost v Bratrské jednotě baptistů ve druhé polovině 20. století. Kromě kazatelské a tajemnické činnosti v BJB byl i presidentem Evropské baptistické federace a místopředsedou Světového svazu baptistů. Vzpomínejme a následujme – zejména v dnešní situaci je jeho příklad nanejvýš aktuální.

Vzpomínka

IN MEMORIAM PONÍŽENÉHO VRCHAŘE

„A abych pak i obětován byl pro oběť a službu víře vaší, raduji se a spoluraduji se se všechněmi vámi“ (Fil 2,17)

Na vrcholového borce zrovna nevypadal. Někdy dokonce, když kolem poledne s plechovkou na odpadky, jen tak v pantoflích a v nedopnutém svetru, mířil loudavě k popelnicím, působil až příliš bezstarostně.

Zdání ovšem často klame. Stanislav běžel v plném nasazení a všechny ostatní nechával daleko vzadu. Kdo měl moc jednoduchý nebo příliš úzce vymezený cíl a program, cítil se před ním obvykle brzy nespůj. On sám si to ovšem asi sotva uvědomoval a rozhodně by se k takové charakteristice nepřiznal. I to by však bylo jenom typické.

Asi bychom všichni souhlasili, že byl, jak se říká, „stále v jednom kole“. Jenže tento průměr právě málo vystihuje ten jednosměrný pohyb, v němž se brzy a nenávratně ocitl. Kruhový pohyb nikam nespěje, lze ho dostat pod určitou kontrolu a objevit v něm i oddechové trasy. Nic takového Stanislav nepoznal. Žil pod presem, který se jenom zvyšoval. Musel stále stoupat, nemohl se zastavit.

Někdo mu to jeho stálé cestování třeba záviděl. Jeho malý příruční kufřík se nestačil ani zaprášit. Ale nebylo co závidět. Jeho postup do stále odpovědnějších funkcí podle struktury mezinárodní

organizace baptistů byl do značné míry důsledkem celkové konstelace politicky určených tlaků s zájmů vně i uvnitř této vlivné pospolitosti a ovšem i způsobu, kterým právě on reprezentoval problematiku křesťanské existence v netradičním ideologickém kontextu. Nebylo tu zřejmě, pro ten čas, rovnocenné náhrady.

Často smířoval či aspoň držel pohromadě formálně nesmiřitelné. Ani ne tak tím, co říkal, jako svojí osobností. Nerozuměli mu možná, ale důvěřovali. V některých chvílích byl asi jedinou, ale přece dostačující zárukou trvání baptistů jako jednotného společenství v radikálně rozděleném světě. Přitom vždy zůstával zcela otevřen pro starosti a problémy jiných, bral si je k srdci, snažil se je reflektovat. Ty, které sám nesl, dával až na druhé třetí místo.

Postup znamenající nárůst odpovědnosti, vyvolával nutně i větší osobní napětí. Se zvýšeným pracovním zatížením se spojovaly vždy i nové nároky. Stanislav rozhodně neměl málo darů, ale měl jen málo času je rozvíjet a prohlubovat tak, aby mohl snadno čelit své náchylnosti o sobě a o svých kvalitách spíš pochybovat.

To vše bylo přitom jen prodloužením a násobkem tlaků a nároků, které představovala jeho vlastní práce v Československu. Tajemnická funkce v Bratrské jednotě baptistů, tak jak si ji osvojil, znamenala záběr, který mohl zaneprázdnit několik lidí.

K tomu přistupoval zápas o teologický profil baptistické církve u nás, vedený často v určité defenzívě, ale vždycky statečně a tvořivě, mnohostranný a vyčerpávající styk s úřady a s ekumenou, činnost překladatelská, učitelská a kazatelská, jejíž příprava ho, poctivce, stála poslední zbytečky času, které mohly patřit manželce a rodině.

Nebylo v lidských silách toto všecko donekonečna unést, ale konečno zůstávalo jaksi v nedohlednu. Naopak pohyb, který ho unášel, měl i co do intenzity pořád jen jeden směr. Jeho celkové pracovní nasazení bylo takové, že vydatnější odpočinek byl nerealizovatelný. Nebylo možné jej zakalkulovat tak, aby to neznamenal přerušování kontinuity práce – ne-li regresivní pohyb – hned na několika frontách. A tak bylo jen otázkou času, kdy si organismus sám vynutí nějakou nevíтанou formu zastavení.

Způsob, kterým Stanislav ony všechny věci nakonec opustil, se stal jakousi metaforou této kulminace tlaku a práce, tohoto věčného stoupání, které jakoby nešlo nijak zastavit.

Vystoupil na vrchol, ze kterého se nevrátil. V posledních týdnech a měsících a pak znovu v jeho posledních okamžicích mu bylo ještě dopřáno leccos prožít, potkat lidi, kteří chápali jeho cenu, také snad zahlédnout určité nové obzory a upřímně se radovat. Jenom odpočinek mu dopřán nebyl.

Srdce bratra Stanislava Švece se zastavilo na horské stezce v západních Tatrách v pozdním odpolední 23. srpna. Pohyb vzhůru byl v tu chvíli zdefinitivněn a přitom vykoupen ze své zlověstnosti. Byla v tom milost a i jeho nejbližší to tak pochopili. Své tolik odkládané chvíle s ním se ovšem už nedočkali. Ta padla na oltář větší a širší radosti.

Petr Macek
Kostické jiskry č. 31/1984

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)